

Dosarul nr. 3r-203/22
2-21057715-01-3r-28062022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: V. Chisilița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

D E C I Z I E

13 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de către Primarul general al municipiului Chișinău, în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Victoria Agrici” împotriva Primarului General al municipiului Chișinău cu privire la anularea actului administrativ de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva încheierii din 30 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de Primarul General al municipiului Chișinău împotriva hotărârii din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că apelul motivat nu a fost depus în termenul prevăzut de lege,

c o n s t a t ă :

La 19 aprilie 2021, S.R.L. „Victoria Agrici” a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ împotriva Primarului General al mun. Chișinău cu privire la anularea actului administrativ de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

Prin hotărârea din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă acțiunea de contencios administrativ înaintată de S.R.L. „Victoria Agrici” împotriva Primarului General al mun. Chișinău cu privire la anularea actului administrativ de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanței, la data de 25 noiembrie 2021, Primarul general al mun. Chișinău a depus apel împotriva hotărârii din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 30 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Primarul General al municipiului Chișinău împotriva hotărârii din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că apelul motivat nu a fost depus în termenul prevăzut de lege.

La 16 iunie 2022, Primarul General al municipiului Chișinău, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 30 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate și trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului Primarul General al mun. Chișinău a indicat că este eronată soluția instanței de apel, deoarece culpa că nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal îi revine primei instanțe care nu i-a comunicat hotărârea integrală din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin prisma art. 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

În conformitate cu art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 30 mai 2022, fiind notificată recurentului în data 03 iunie 2022, fapt ce rezultă din extrasul din poșta electronică anexat la dosar. (f.d.86)

Astfel, recursul depus de Primarul General al mun. Chișinău la 16 iunie 2022, este în termen.

La 27 iunie 2022, Curtea Supremă de Justiție, în adresa intimatei S.R.L. „Victoria Agrici”, a fost expediată pentru notificare copia cererii de recurs (f.d.103), însă aceasta nu și-a valorificat dreptul de a depune referință referitor la argumentele recursului.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, în speță, obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 30 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Primarul General al municipiului Chișinău împotriva hotărârii din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că apelul motivat nu a fost depus în termenul prevăzut de lege.

Astfel, în conformitate cu art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

În corespundere cu art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit căroră procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1) - (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termen, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În acest sens, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că la 10 noiembrie 2021 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătoreiei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a fost admisă acțiunea de contencios administrativ înaintată de S.R.L. „Victoria Agrici” împotriva Primarului General al mun. Chișinău cu privire la anularea actului administrativ de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

Actele cauzei atestă și faptul că la data de 25 noiembrie 2021, Primarul General al mun. Chișinău a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În conformitate cu prevederile art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

Potrivit art.96 alin.(1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Conform art.97 alin.(1) și (3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Iar, pornind de la prevederile art.110¹ alin. (1) din Codul administrativ, Notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorității publice. Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poștă electronică este echivalentă cu notificarea de substituție prin introducerea în cutia poștală.

Iar, în corespundere cu art. 18 din Legea nr. 284-XV din 22 iulie 2004, privind comerțul electronic, comunicarea electronică după puterea juridică și puterea doveditoare se echivalează cu informația în formă scrisă. În cazul în care legea prevede ca informația să fie prezentată în scris, această cerință se consideră executabilă prin comunicarea electronică, cu condiția că informația ce se conține în ea este accesibilă pentru utilizare repetată. Comunicarea electronică nu poate fi lipsită de putere juridică sau de putere doveditoare numai din motivul că este întocmită în formă electronică. Responsabilitatea pentru conținutul comunicării electronice o poartă persoana care a întocmit comunicarea electronică, dacă contractul sau legea nu prevede altfel. Modul de acces la informația ce se conține în comunicarea electronică și de protecție a acesteia se stabilește prin lege.

Articolul 21 alin.(1) aceeași Lege, prevede că comunicarea electronică se consideră comunicare a alcătuitorului, dacă a fost expediată nemijlocit de alcătuitor; de persoana autorizată să acționeze în numele alcătuitorului comunicării electronice, inclusiv de intermediarul în comerțul electronic; prin sistemul informațional al alcătuitorului sau, în numele lui, printr-un sistem ce funcționează în regim automat.

Sub acest, aspect, instanța de recurs precizează că art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, reglementează modalitate de comunicare a actelor judecătorești prin mijloace electronice. Pentru aplicarea acestor norme de drept procedural, este necesar ca acest mijloc să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui. Așadar, confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod

special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul pre-citat va cuprinde informații cu privire aceste inexactități. Cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

Prin urmare, luând în considerare lipsa acestor mențiuni, extrasul atașat la materialele cauzei de către reprezentantul instanței de fond demonstrează incontestabil că hotărârea motivată din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost notificată recurentului Primarului General al mun. Chișinău la data de 24 martie 2022, prin intermediul poștei electronice și se încadrează în rigorile art. 96 alin. (1) din Codul administrativ.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că motivarea apelului urma a fi prezentată până în data de 26 aprilie 2022, inclusiv, însă urmare a instituirii stării de urgență pe perioada 02 martie 2021 – 03 aprilie 2022, perioadă în care termenele de procedură au fost suspendate, termenul de 30 zile acordat de lege pentru depunerea apelului motivat de către parte a expirat la data de 03 mai 2022, zi de marți, pe când apelantul nu și-a exercitat acest drept, din care considerente instanța de apel prin încheierea din 30 mai 2022, întemeiat a declarat apelul ca fiind inadmisibil.

Or, în conformitate cu art. 236 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului, iar potrivit alin. (2) lit e) al aceluiași articol, apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin.(2).

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de declarare a cererii de apel depusă de Primarul General al mun. Chișinău ca inadmisibilă în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, deoarece ultimul nu s-a conformat prevederilor legale imperative și nu a prezentat instanței de apel cererea de apel motivată în termenul prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Or, după cum s-a menționat supra, hotărârea motivată a primei instanțe a fost notificată Primarului General al mun. Chișinău încă la data de 24 martie 2022, însă ultimul până în termenul-limită, care a expirat la data de 03 mai 2022, inclusiv, nu a prezentat Curții de Apel Chișinău apelul motivat, fapt ce a generat ca consecință declararea acestuia inadmisibil în conformitate cu art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel prevăzut la art. 232 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

În pofida desemnării unui reprezentant împuternicit, participantul este în drept să întreprindă el însuși acțiuni procedurale. Culpă reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

Contrar acestor prevederi, recurentul Primarul General al mun. Chișinău și reprezentantul său Ibanji Victoria, împuternicită prin procura nr. 02-176/40 din 18 ianuarie 2021 (valabilă pe un termen de 1 an), fiind cei interesați de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, nu au depus diligența necesară ca să îndeplinească obligațiile cu bună-credință, în vederea depunerii motivării apelului în interiorul termenului legal, care este un termen imperativ, cu solicitarea, după caz, repunerii în termen a actului de procedură în conformitate cu legislația în vigoare.

Nu poate fi reținut argumentul Primarului General al mun. Chișinău invocat în cererea de recurs precum că este eronată soluția instanței de apel, deoarece culpa că nu a fost prezentată motivarea apelului în termenul legal îi revine primei instanțe care nu i-a comunicat hotărârea integrală din 10 noiembrie 2022. Or, alegația respectivă a recurentului vine în contradicție cu cele menționate supra și materialele dosarului, unde cert s-a constatat că Primarul General al mun. Chișinău a recepționat hotărârea motivată a primei instanțe încă la data de 24 martie 2022. (f.d. 77)

Distinct, hotărârea motivată din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani la data de 04 aprilie 2022 a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor: www.instante.justice.md, și expediată în adresa recurentului/apelant la 24 martie 2021.

Prin urmare, nu poate fi imputată primei instanțe încălcarea procedurii de notificare a actului judecătoresc, în situația în care cu vehemență se atestă probe incontestabile care denotă contrariul.

Mai mult, în procesul dat de judecată recurentul Primarul General al mun. Chișinău a acționat prin reprezentantul său Ibanji Victoria, împuternicită prin procura nr. 02-176/40 din 18 ianuarie 2021 (valabilă pe un termen de 1 an), respectiv culpa neîndeplinirii actului de procedură în termenul prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, le revin inclusiv și ultimilor, care nu au efectuat nicio acțiune procesuală, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a-și proteja drepturile de acces la instanță și de a îndeplini actele de procedură în termenul legal, manifestând în acest sens un comportament de rea-credință la folosirea drepturilor sale procedurale.

Este lipsit de teme și argumentul recurente precum că prin actul judecătoresc contestat, instanța de apel i-a îngădit accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6§1 din CtEDO, deoarece este declarativ și este în contradicție cu suportul probator prezent la actele cauzei.

Dat cele menționate se constată ca fiind întemeiată soluția instanței de apel cu privire la declararea apelului depus de Primarul General al mun. Chișinău ca inadmisibil în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, or, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din acest drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să

efectueze acțiunea în termen.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art. 6 din CEDO.

În susținerea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Primarul General al municipiului Chișinău.

Se menține încheierea din 30 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Victoria Agrici” împotriva Primarului General al municipiului Chișinău cu privire la anularea actului administrativ de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru